

ПРИЧИНИ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах реформування нашої держави необхідним є удосконалення системи правоохоронних органів, що вимагає утворення нових інституцій та удосконалення існуючих. Наявність певних умов змушують виникати на державній арені нові правоохоронні органи. 12 листопада 2015 року Верховна Рада прийняла рішення ухвалити закон про створення нового досудового органу — Державного бюро розслідувань (далі — ДБР). 14 січня 2016 року Президент України підписав закон про створення Державного бюро розслідувань. Вже 29 лютого цього ж року Постановою Кабінету Міністрів № 127 було прийнято утворити новий орган.

Багато хто не зовсім може збагнути навіщо потрібне Державне бюро розслідувань, адже в нашій системі досудових та правоохоронних органів є певні структури, на яких покладено подібні повноваження. Що ж таке ДБР та навіщо його створили? Згідно із Законом ми можемо визначити, що Державне бюро розслідувань належить до виконавчої гілки влади та в межах його компетенції повинно виявляти, запобігати, уникати, попереджувати, розкривати та розслідувати злочини, які були вчинені службовими особами, які займають певне місце; особи, посади яких віднесено до першої — третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних, податкових та митних органів, керівниками Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, а також Національного антикорупційного бюро України. Виходячи з цього ми можемо побачити навіщо цей орган створено і які справи належать до його компетенції.

Що ж до основної причини створення ДБР, то можна сказати, що бюро фактично виконує деякі колишні функції прокуратури. У 1996 році було внесено зміни до нашої Конституції: зазначалося, що прокуратурі надається здійснювати функції досудового слідства лише на перехідний період, а тому ДБР треба було створити ще у тих роках. Тобто відповідно до закону, Державно бюро буде виконувати багато повноважень Генеральної прокуратури. Створення ДБР не можна пов'язувати як створення додаткового, непотрібного правоохоронного органу. Це є окремий інститут влади, у складі якого діють спеціальні дослідні установи та який містить центральний апарат та територіальні управління. Також до структури бюро входять науково-дослідні установи та навчальні заклади. Отже, ми можемо побачити, що ДБР

є все ж таки незалежним органом та має у своєму складі певні організації, які допомагають здійснювати певні функції у межах своєї компетенції. Воно буде поступово виконувати завдання Генеральної прокуратури, а з часом і повністю перебере на себе її функції, а отже, Генеральна прокуратура втратить монополію у своїй діяльності.

Ще один цікавий наслідок, який можна виявити внаслідок компетенції ДБР є те, що воно розглядає військові злочини, а тому будуть ліквідовані військові прокуратури.

Водночас ДБР не буде копіювати функції інших правоохоронних органів, наприклад таких як Національна поліція, Служба безпеки України. Генеральна прокуратура так і буде виконувати у суді державне обвинувачення, а ДБР тільки перетягне на себе завдання — здійснення досудового розслідування.

За напрямками своєї діяльності Державне бюро розслідувань має зруйнувати усі стереотипи, про те що всі вищі посадові особи, судді та, як вже перераховувалося, судові та правоохоронні органи частіше уникають покарання за вчинення незаконних та корупційних діянь. Найголовнішим завданням бюро є встановлення справедливості та рівності покарання у суспільстві незалежно від звання особи, його зв'язків та матеріального становища. ДБР повинно об'єктивно та незалежно розслідувати злочини та зробити все, щоб винний був притягнутий до юридичної відповідальності. Бюро має своєчасно запобігти, зупинити, виявити та швидко розкрити злочини, що відносяться до його юрисдикції.

Під час здійснення своїх повноважень ДБР повинно керуватися принципами, що визначені Законом України: верховенства права, що ставить на перший план соціальні цінності людини, такі як її життя і здоров'я, честь та гідність; законності, незалежності та неупередженості працівників ДБР; відкритості та прозорості ДБР, його підзвітності й підконтрольності відповідним органам державної влади; також принципу політичної нейтральності та єдиначальності задля реалізації певних цілей.

Отже, можна зробити висновок, що причинами створення ДБР є виявлення та припинення злочинів вищих посадових осіб, до підслідності якого вони і входять. Щодо напрямків діяльності то бюро здійснює оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування всіх злочинів, що віднесені до його компетенції, а також завдяки певним структурним підрозділом здійснює наукову, інформаційно-аналітичну діяльність, щодо виявлення умов та причин проявів усіх видів злочинності, які відносяться до ДБР.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук ***Кіслицяна Ірина Олександрівна.***